

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 602/2015-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti KERAMETAL, a. s., Jašíkova 2, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Allanom Böhmom, advokátska kancelária, Jesenského 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 97/2011-1089, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2013 v konaní sp. zn. 1 Obdo V 14/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti KERAMETAL, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2014 doručená sťažnosť spoločnosti KERAMETAL, a. s., Jašíkova 2, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Obo 97/2011-1089, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 a rozsudkom najvyššieho súdu z 12. decembra 2013 v konaní sp. zn. 1 Obdo V 14/2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako žalovaný v konaní o zaplatenie 15 317 571 €, 3 100 500,10 USD a 2 325 594,67 Sk s príslušenstvom vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 58 Cb 55/99. Konanie začalo 15. decembra 1999 na základe žaloby Slovenského plynárenského priemyslu, š. p., Mlynské nivy 44/A, Bratislava (neskôr Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Mlynské nivy, Bratislava). Na základe singulárnej sukcesie došlo k zmene účastníka na strane žalobcu, ktorým sa stala spoločnosť Eustream, a. s., Mlynské nivy 42 (neskôr Votrubova 11/A, Bratislava), Bratislava (ďalej len „žalobca“).

V označenom konaní sťažovateľ uplatnil proti žalobcovi nárok na zaplatenie 1 400 000 000 Sk z titulu neuhradených zmeniek, pričom tento nárok do sumy žalobcom uplatnených pohľadávok predložil ako kompenzačnú námietku a vo zvyšku ako vzájomný návrh. Krajský súd vzájomný návrh na zaplatenie 133 316 509,79 Sk vo februári 2003 vylúčil na samostatné konanie (sp. zn. 8 Cb 65/03).

Rozsudkom č. k. 58 Cb 55/99-549 z 19. decembra 2005 krajský súd žalobu zamietol, keďže dospel k záveru, že zmenky predložené sťažovateľom sú platné a zmenkový záväzok žalobcu voči sťažovateľovi je preukázaný. Na základe odvolania právneho predchodcu žalobcu však najvyšší súd uznesením z 28. januára 2009 v konaní sp. zn. 3 Obo 68/2007 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd rozsudkom č. k. 58 Cb 55/99-978 zo 17. februára 2010 konanie v časti zastavil (čiastočné späťvzatie žalobného návrhu) a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 14 638 276,09 €, 1 746 434,55 USD a 77 195,60 € spolu s príslušenstvom a uložil mu povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania. Vo vzťahu k zmenkám predloženým sťažovateľom krajský súd po dôkladnom popise ich formálnej podoby a s poukazom na text *„zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“* uvedený na zmenke vyhodnotil, že *„sú... nepochybne vistazmenkami a vystaviteľ sa na základe predloženia zmenky zaviazal zaplatiť zmenečnú sumu v cudzej mene, v korunách českých. Tieto zmenky obsahujú ďalší dátum splatnosti, a to deň 31.3.2000, 31.10.2000 a 30.4.2000. Sú preto dospel k záveru, že dikcia údaju splatnosti uvedená vystaviteľom nepochybne je údajom, že zmenky majú byť splatné na videnie, a teda predložené zmenečné listiny obsahujú dva údaje splatnosti.“*

Pri posúdení, či listina je platnou zmenkou vlastnou v zmysle čl. I § 75 a 76 zmenkového zákona je potrebné vychádzať z toho, čo je na listine skutočne uvedené. Je spoločnou povahou všetkých listinných cenných papierov, a teda i zmeniek, že forma akou sú vydané, určuje i ich obsah. Forma zmenky pri vydaní, bola určená ako vistazmenka a doplnenie zmenky o ďalší údaj splatnosti, t. j. označenie určitého dňa splatnosti znamená, že ide o dva navzájom sa vylučujúce údaje o splatnosti zmenky a taká zmenka je preto neplatná.“

Krajský súd taktiež poukázal na závery dokazovania, z ktorých *«vyplýva, že na všetky zmenky, ktoré sú predmetom tohto sporu bol dátum splatnosti vyplnený neskôr – teda až po vystavení samotnej zmenky a jej odovzdaní prvému majiteľovi. Pri absencii dohody o vyplňovacom práve bol údaj „zaplatíme na základe predloženia zmenky efektívne“ jediným údajom, z ktorého vyplývala sročnosť zmenky – teda je zrejmé, že išlo o zmenku na videnie. Neskorším vyplnením dátumu splatnosti zmenky sa zmenky stali z titulu rozporného údaja splatnosti zmenky, zmenkami neplatnými.»*

Krajský súd doplniacím rozsudkom č. k. 58 Cb 55/99-1048 zo 4. júla 2011 doplnil svoj pôvodný rozsudok o výrok: „Súd konanie v časti, v ktorej sa žalobca domáha zaplatenia istiny prevyšujúcej 77 195,60 Eur s príslušenstvom, zastavuje.“

Oba rozsudky napadol sťažovateľ odvolaním, v ktorom namietal nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozsudku, poukázal na odborné stanoviská a analýzy právnických vzdelávacích inštitúcií v Českej republike i v Slovenskej republike. Namietal, že «výraz „na základe predloženia“ nie je, a nikdy nebol žiadnym časovým údajom, keďže sa netýka splatnosti ale splatenia zmeniek a je preto len pripomenutím zákonnej povinnosti podľa § 38 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. že zmenky treba predložiť k plateniu. Žalovaný má za to, že predmetné zmenky obsahujú len jeden údaj splatnosti, a to údaj fixný, uvedený v časti „splatná dňa“. Tento právny názor podporujú všetci najrenomovanejší odborníci na zmenkové právo.». Sťažovateľ namietal aj „skutkový záver súdu o tom, že pri vystavení zmeniek nebola dohoda o vyplňovacom práve. Na preukázanie týchto skutkových záverov je potrebné v konaní vypočítať minimálne obe strany zmenkového vzťahu... Ak aj súd tieto dôkazy nevykonal, mal aspoň do spisu pripojiť spis finančnej polície, ktorá sa zaoberala kauzou tzv. Duckého zmeniek, resp. aspoň trestný spis z vyšetrovania okolností vraždy [REDAKOVANÉ]... Jedine na základe vykonania týchto dôkazov by súd prvého stupňa mohol prijať tie skutkové závery, ktoré v konaní prijal a ktorými odôvodnil svoje rozhodnutie.“. Sťažovateľ namietal i nepresnosti a faktické chyby pri formulácii výroku napadnutého rozsudku krajského súdu.

V priebehu odvolacieho konania sťažovateľ v podaní z 22. decembra 2011 namietol odňatie veci zákonnému sudcovi. Tvrdil, že „aj v prípade pripustenia výkladu, že zákonným senátom účastníkov konania bol od roku 2010 senát pridelený náhodným výberom v roku 2010 po opätovnom postúpení veci na Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania účastníka konania, teda senát v zložení predseda senátu JUDr. Priecelová, členovia senátu JUDr. Šatka a JUDr. Pepelová, možno konštatovať, že došlo k porušeniu práva účastníkov na zákonného sudcu. V takomto prípade by mal senát v tomto zložení v súčasnosti vo veci konať a rozhodnúť. Začiatkom roku 2011 síce došlo k reorganizácii senátu, avšak vychádzajúc z princípu nemennosti ustanoveného zákonného sudcu má žalovaný za to, že JUDr. Šatka je v takomto prípade zákonným sudcom účastníkov konania,

pretože bol ustanovený náhodným výberom, pôsobí na Najvyššom súde Slovenskej republiky a jeho funkcia sudcu nezanikla. Žalovaný má za to, že účastníkom konania bol odňatý zákonný sudca JUDr. Šatka.“.

Najvyšší súd rozsudkom č. k. 4 Obo 97/2011-1089, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 napadnutý rozsudok v znení dopĺňacieho rozsudku v časti o základe prejednávanej veci potvrdil, vo zvyšku zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Stotožnil sa s právnym posúdením sporných zmienek krajským súdom. Dal však za pravdu námietkam sťažovateľa týkajúcim sa „zmätočnosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom..., pokiaľ ide o výšku priznanej pohľadávky...“.

Vo vzťahu k námietke odňatia zákonnému sudcovi najvyšší súd uviedol, že *«po začatí odvolacieho konania dňa 08. 03. 2010 bola predmetná vec pridelená do senátu 4 O v zložení, uvedenom žalovaným. Po rozhodnutí o odvolaní žalovaného proti opravnému uzneseniu č. k. 58Cb 55/99-1031 zo dňa 24. 03. 2010 odvolací súd vrátil vec súdu prvého stupňa bez vydania rozhodnutia (spôsobom „inak“) za účelom doplnenia rozsudku, dňa 31. 05. 2011.*

Podľa časti IV bod 10 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2011, ak päťčlenný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zruší rozhodnutie trojčlenného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vec mu vráti na ďalšie konanie, koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom – spravodajcom v senáte, ktorý vydal zrušené rozhodnutie. Ak taký senát neexistuje, prideli sa vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov, schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce. To isté sa vzťahuje na prípady opätovného pridelenia veci po jej vrátení bez vydania rozhodnutia (spôsobom „inak“)...

V danom prípade po opätovnom predložení veci odvolaciemu súdu dňa 26. 08. 2011 konal a rozhodoval senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom spravodajcom vo veci pred jej vrátením súdu prvého stupňa bez vydanie rozhodnutia spôsobom „inak“. Uvedená námietka žalovaného preto nie je dôvodná.».

Sťažovateľ podal proti odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu dovolanie. Namietal v ňom vadu podľa § 237 písm. g) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), pretože *„dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vyhlásil senát v zložení: predseda senátu JUDr. Viera Pepelová*

a členovia JUDr. Alena Priecelová a JUDr. Gabriela Mederová. Žalovaný má zato, že vo veci rozhodol súd nesprávne obsadený...

V predmetnej veci 19. decembra 2005 vydal Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn.: 58Cb 55/1999 rozhodnutie v merite veci (žalobu zamietol). Zákonným sudcom bol JUDr. Peter Pospěch.

Na odvolanie žalobcu proti tomuto rozsudku bola vec postúpená na Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, pričom bola pridelená pod sp. zn.: 3Obo 48/2006 senátu JUDr. Beáta Miničová, JUDr. Viera Pepelová a JUDr. Elena Krajčovičová.

Po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa bola vec na Krajskom súde pridelená sudkyňi JUDr. Anne Savkovej.

Krajský súd v Bratislave opätovne rozhodol rozsudkom 17. februára 2010, na základe odvolania bola vec predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky do senátu 4Obo (sp. zn.: 4Obo 42/2010), pričom senát bol v zložení: JUDr. Š. Šatka, JUDr. A. Priecelová a JUDr. V. Pepelová. Takýmto postupom bola vec odňatá zákonnej sudkyňi JUDr. B. Miničovej a JUDr. E. Krajčovičovej.

Dovolateľ má zato, že aj keby pripustil výklad, že zákonným senátom bol senát od roku 2010... pridelený náhodným výberom, teda senát JUDr. A. Priecelová, JUDr. Š. Šatka a JUDr. V. Pepelová a v tomto prípade treba konštatovať, že účastníkom konania bol odňatý ich zákonný sudca Š. Šatka.“

Ďalej sťažovateľ v dovolaní namietal inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, spočívajúcu „v nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku pre jeho nedostatok odôvodnenia a pre nezrozumiteľnosť“. Napokon tvrdil i nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, a to v otázke platnosti predložených zmieniek.

Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 12. decembra 2013 v konaní sp. zn. 1 Obdo V 14/2012 dovolanie sťažovateľa odmietol. Nezistil tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP a uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu „v odôvodnení dáva odpovede na všetky otázky nastolené žalovaným v odvolaní majúce podstatný význam a dostatočne objasňujú skutkový a právny základ... Rozhodnutie odvolacieho súdu vrátane jeho odôvodnenia preto splňa parametre vyžadované v § 157 ods. 2 O. s. p...“.

K odňatiu zákonného sudcu najvyšší súd ako súd dovolací uviedol, že z „rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2009... vyplýva, že sudca JUDr. P. Pospěch nemal v tomto roku pridelenú obchodnoprávnu agendu a bol zaradený na vybavovanie správnej agendy.

Takéto preobsadenie súdu umožňuje zákon o súdoch... podľa § 51 ods. 4 a 7 v nadväznosti na § 152 ods. 3 a 8 vyhl. č. 543/2005 Z. z. a rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave. Teda dovolací súd nezistil pochybenie, keď odchodom JUDr. P. Pospěcha v roku 2009 na správny úsek Krajského súdu došlo k zmene zákonného sudcu, ktorým sa stala JUDr. A. Savková. Sudca JUDr. P. Pospěch bol sudcom na správnom úseku aj v roku 2010.“.

K namietanému obsadeniu senátu odvolacieho súdu, ktorý vyhlásil odvolací rozsudok, dovolací súd poukázal na ustanovenie rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2010 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2010“), podľa ktorého „*ak päťčlenný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zruší rozhodnutie trojčlenného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vec mu vráti na ďalšie konanie, koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom – spravodajcom v senáte, ktorý vydal zrušené rozhodnutie. Ak taký senát neexistuje prideli sa vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom.“.* V nadväznosti na to dovolací súd rekapituloval, že «*v roku 2010 tvorili senát 4 O 1. predsedníčka senátu JUDr. Alena Priecelová a 2. predseda senátu JUDr. Štefan Šatka, pričom JUDr. V. Pepelová bola jeho členkou.*

V roku 2011 bola 1. predsedníčkou senátu 4 O JUDr. Alena Priecelová a 2. JUDr. Štefan Šatka, členkami senátu boli JUDr. Viera Pepelová a JUDr. Gabriela Mederová.

Ako vyplýva z Opatrenia č. 1 predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. januára 2011 JUDr. Štefanovi Šatkovi bol dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu. Opatrením č. 16 z 19. septembra 2011 JUDr. Štefan Šatka bol preradený zo senátu 4 O do senátu 1 O.

Teda v roku 2010 nedošlo k rozhodnutiu vo veci samej, keďže o odvolaní žalovaného bolo rozhodnuté spôsobom „inak“. Od roku 2011 bola JUDr. G. Mederová právoplatnou členkou senátu 4 O a preto mohla vo veci rozhodovať ako členka senátu s poukazom

na platný rozvrh práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. S poukazom na všeobecnú jeho časť IV bod 10, ktorá je v súlade s § 52 ods. 4 a 7 zákona o súdoch a čl. 4 ods. 4 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky senát 4 O bol zákonným senátom. Záverom dovolací súd dodáva, že sudkyňou spravodajcom bola vždy JUDr. Viera Pepelová.».

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ tvrdí porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, pretože pri vyhlasovaní odvolacieho rozsudku „*vo veci rozhodol súd nesprávne obsadený... Porušením jeho práva na zákonného sudcu pritom došlo až dvojnásobne a to pridelením veci inému senátu v roku 2010 a následne opätovne reorganizáciou prideleného súdneho senátu v roku 2011.*

Toto pochybenie odvolacieho súdu nebolo ústavne konformným spôsobom napravené ani rozhodnutím Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho.“.

Vo vzťahu k prvostupňovej fáze konania sťažovateľ s odkazom na § 51 ods. 7 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) argumentuje, že po vrátení veci z najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho „*nebola splnená zákonom stanovená podmienka opätovného prerozdelenia (pridelenia) veci náhodným výberom podľa technických prostriedkov, a to z dôvodu, že sudca JUDr. Peter Pospěch na Krajskom súde v Bratislave i naďalej pôsobil. Na tejto skutočnosti nič nemení ani skutočnosť, uvedená v odôvodnení napadnutého dovolacieho rozhodnutia..., v zmysle ktorej nemohol sudca JUDr. P. Pospěch vo veci rozhodnúť z dôvodu, že v roku 2009 bol zaradený na vybavovanie správnej agendy. Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch totiž zmenu zákonného sudcu z tohto dôvodu v zmysle citovaného zákonného ustanovenia neumožňuje a pôvodne určený zákonný sudca... ostáva zákonným sudcom aj v prípade jeho preradenia na vybavovanie inej súdnej agendy, tzn. je povinný dokončiť (prejednať a rozhodnúť) veci, ktoré mu boli pôvodne – v súlade so zákonom a rozvrhom práce – pridelené ako zákonnému sudcovi.“.* Keďže toto sťažovateľom tvrdené pochybenie „*nebolo napravené ani rozhodnutím Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho, ani ako súdu dovolacieho napriek tomu, že sťažovateľ tak vo svojom odvolaní, ako i vo svojom dovolaní uvedené skutočnosti uvádzal a upozorňoval... odvolací súd vyššie*

špecifikované porušenie... úplne ignoroval, dovolací súd sa s touto námietkou sťažovateľa vysporiadal veľmi stručne a v rozpore s platným právnym poriadkom...“.

Ďalej sťažovateľ k problému zákonného sudcu uvádza, že po opätovnom nápade veci na najvyšší súd ako súd odvolací bola odvolacia vec vedená pod sp. zn. 4 Obo 42/2010 «napriek tomu, že vo veci pôvodne na Najvyššom súde SR ako súde odvolacom rozhodoval senát „3 O“ v zložení: predseda senátu JUDr. Beáta Miničová, členovia senátu JUDr. Viera Pepelová a JUDr. Elena Krajčovičová.

Účastníkom konania bola takýmto postupom odňatá ich zákonná sudkyňa JUDr. Beáta Miničová... a sudkyňa JUDr. Elena Krajčovičová...». Preto ani «v tomto prípade neboli... naplnené zákonom vyžadované predpoklady na zmenu pôvodne prideleného senátu (zákonného sudcu), a to z dôvodu, že všetci sudcovia, ktorí pôvodne tvorili senát „3 O“, pôsobili na Najvyššom súde SR i naďalej».

Sťažovateľ tvrdí, že «aj v prípade, ak by sme za správny pripustili výklad prezentovaný odvolacím a dovolacím súdom, že zákonným senátom účastníkov konania bol od roku 2010 senát pridelený náhodným výberom v roku 2010 po opätovnom postúpení veci na Najvyšší súd SR na základe odvolania účastníka konania, teda senát „4 O“ v zložení: predseda senátu JUDr. Alena Priecelová, členovia senátu JUDr. Štefan Šatka a JUDr. Viera Pepelová, aj v takomto prípade možno konštatovať, že došlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu. V takomto prípade by tento senát vo vyššie uvedenom zložení mal v súčasnosti vo veci konať a rozhodnúť. Začiatkom roku 2011 síce došlo k reorganizácii tohto senátu v dôsledku dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu členovi senátu JUDr. Štefanovi Šatkovi, avšak toto pozastavenie bolo zrušené uznesením Súdnej rady č. 1160/2011 zo dňa 22.03.2011. Vychádzajúc z princípu nemennosti ustanoveného zákonného sudcu, má sťažovateľ za to, že JUDr. Štefan Šatka je v takomto prípade zákonným sudcom účastníkov konania, pretože bol ustanovený náhodným výberom, pôsobí na Najvyššom súde SR a jeho funkcia sudcu nezanikla. Sťažovateľ má teda za to, že účastníkom konania bol odňatý ich zákonný sudca – JUDr. Štefan Šatka.». K tomu sťažovateľ dodáva nesúhlas s argumentáciou odvolacieho súdu i dovolacieho súdu založenej na texte čl. II ods. 10 štvrtej časti rozvrhu práce na rok 2010. Ten sa totiž «vzťahuje výlučne

na prípady, ak päťčlenný senát Najvyššieho súdu SR zruší rozhodnutie trojčlenného senátu Najvyššieho súdu SR a vec mu vráti na ďalšie konanie...

V predmetnom súdnom konaní však nešlo o prípad zrušenia rozhodnutia trojčlenného senátu Najvyššieho súdu SR päťčlenným senátom Najvyššieho súdu SR, resp. o prípad vrátenia veci trojčlennému senátu Najvyššieho súdu SR päťčlenným senátom Najvyššieho súdu SR (po vybavení veci päťčlenným senátom Najvyššieho súdu SR „inak“), ale o prípad zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa (Krajského súdu v Bratislave) trojčlenným senátom Najvyššieho súdu SR. Z uvedeného dôvodu preto nemožno toto ustanovenie rozvrhu práce aplikovať na prípad súdneho konania sťažovateľa a bolo potrebné postupovať v súlade s... § 51 ods. 7 zákona o súdoch. Navyše, v danom prípade nerozhodoval Najvyšší súd SR ako súd odvolací o vec, ktorá by sa na Najvyšší súd SR vrátila po jej vybavení Najvyšším súdom SR spôsobom „inak“; Najvyšší súd SR rozhodoval o merite veci ako súd odvolací na základe odvolania sťažovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa... To, že v rámci tohto súdneho konania rozhodol aj o odvolaní voči opravnému uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 24.03.2010, neznamená, že vec (merito veci) vybavil spôsobom „inak“, a to najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že odvolanie sťažovateľa vo veci samej predchádzalo jeho odvolaniu voči opravnému uzneseniu súdu prvého stupňa, t. j. Najvyšší súd SR rozhodoval o odvolaní sťažovateľa voči opravnému uzneseniu súdu prvého stupňa v rámci odvolacieho konania vedeného na základe odvolania sťažovateľa v merite veci.».

Sťažovateľ tak uzatvára, že preradenie JUDr. Štefana Šatku «opatrením č. 16 zo dňa 19.09.2011... zo senátu „4 O“ do senátu „1 O“... nezodpovedá vyššie opísaným zákonným pravidlám a záruke základného práva na zákonného sudcu».

Porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd ako súd dovolací nenapravil pochybenie odvolacieho súdu spočívajúce v hodnotení sporných zmienok ako neplatných. Podľa sťažovateľa je súčasne „neakceptovateľné, aby dovolací súd uviedol, že rozhodnutie dovolacieho súdu spĺňa parametre vyžadované ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a pritom ignoruje fakt, že odvolací súd svoje odôvodnenie a napadnuté rozhodnutie založil na dvoch stručných vetách...“. Sťažovateľ taktiež namieta, že «výsledok právneho

posúdenia odvolacieho súdu, ako i dovolacieho súdu a ich právne závery však nie sú absolútne ničím zdôvodnené, pretože konajúce súdy neuviedli ani jeden právny argument, prečo majú za to, že konkrétny dátum splatnosti uvedený na zmenke a údaj „zaplatíme na základe predloženia efektívne“ by si mali navzájom odporovať». Nadväzne odvolací súd podľa sťažovateľa „úplne ignoroval“ predložené odborné právne stanoviská. V odvolacom rozhodnutí vidí rozpor s § 132 OSP, pretože najvyšší súd „vôbec nevyhodnotil vykonané dôkazy a to ani jednotlivito ani v ich vzájomnej súvislosti a vôbec neprihliadal na dôkazy a argumenty založené do spisu sťažovateľom“.

Porušenie základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu spočíva podľa sťažovateľa v tom, že *„odôvodnenie napadnutých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho, resp. súdu dovolacieho, predstavuje taký výklad a použitie relevantných právnych predpisov, ktoré v konečnom dôsledku porušujú základné právo v čl. 20 ods. 1 Ústavy a právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu, čo v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR zakladá porušenie sťažovateľovho práva vlastníť majetok... Sťažovateľ nechce akceptovať fakt, že v Slovenskej republike môže nezávislý súd rozhodnúť o právach a povinnostiach v rozpore s platnými právnymi predpismi a za použitia takého výkladu, ktorý v konečnom dôsledku vedie k odňatiu sťažovateľovho práva vlastníť majetok.“*

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd, základné právo sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2013, sp. zn. 1 Obdo V 14/2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.11.2011, č. k. 4 Obo 97/2011-1089, 4 Obo 98/2011, porušené boli.

2. Zrušuje sa rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2013, sp. zn. 1 Obdo V 14/2012 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.11.2011, č. k. 4 Obo 97/2011-1089, 4 Obo 98/2011, a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000,- EUR, ktoré mu je porušovateľ povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.

4. Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, vo výške 284,08 EUR (za 2 úkony právnych služieb á 134,- EUR – prevzatie a príprava, podanie ústavnej sťažnosti + 2x režijný paušál á 8,04 EUR), a to v lehote do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Ústavnému súdu doručil žalobca 27. augusta 2014 „návrh na pristúpenie do konania ako vedľajší účastník“. V ňom tvrdí, že v konaní na najvyššom súde, ktoré vyústilo do vyhlásenia sťažnosťou napadnutých rozsudkov, má postavenie žalobcu, a preto „rozhodnutím Ústavného súdu SR môže byť zrušené právoplatné Rozhodnutie a tým navodený stav právnej neistoty na strane navrhovateľa“. Poukazuje na súdnu judikatúru vymedzujúcu obsah základného práva na súdnu ochranu a s osobitným dôrazom na konanie ústavného súdu vedené pod sp. zn. I. ÚS 363/08 uzatvára, že „by nevyhovenie návrhu navrhovateľa na pristúpenie do konania ako vedľajšieho účastníka bolo možné posúdiť ako porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a tým i ako porušenie zásady právnej istoty“.

Žalobca doručil 27. októbra 2014 ústavnému súdu svoje „vyjadrenie k sťažnosti proti porušeniu základných práv a slobôd“, v ktorom na pomerne rozsiahlom priestore opierajúc sa o judikatúru i relevantnú právnu argumentáciu dôvodí v prospech záveru, že „v konaní pred Najvyšším súdom SR ako súdom odvolacím a dovolacím nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd Sťažovateľa a z uvedeného dôvodu by Ústavný súd SR mal Sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti odmietnuť“.

Žalobca napokon doručil 1. júla 2015 ústavnému súdu aj „žiadost' o urýchlené prejednanie veci“, v ktorej opätovne akcentuje vlastnú právnu neistotu v prípade

pozitívneho rozhodnutia ústavného súdu o predloženej sťažnosti, ako aj „*dobu trvania predmetného sporu, ktorý trvá už od roku 1999*“. Navrhuje „*urýchlené odmietnutie Sťažnosti Sťažovateľa a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Systematicky a logicky považoval ústavný za vhodné najprv sa zaoberať časťou sťažnostného petitu, ktorou sťažovateľ navrhuje vysloviť porušenie jeho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi.

1. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi...

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi...

Návrh sťažovateľa vysloviť porušenie jeho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi je skutkovo rozdelený do troch rovín. Sťažovateľ namieta, že po zrušení v poradí prvého meritórneho prvostupňového rozsudku a následnom vrátení veci bola jeho vec pridelená inému sudcovi krajského súdu (JUDr. Savková), než bol sudca, ktorý zrušeným skorším rozsudkom vo veci samej rozhodol (JUDr. Pospěch). Ďalej sťažovateľ kritizuje, že v prvej i v druhej odvolacej fáze konania mal o odvolaniach rozhodovať senát v identickom zložení. Napokon atakuje fakt, že o odvolaní proti v poradí druhému meritórnemu rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd v inom zložení senátu v porovnaní s jeho zložením v čase pridelenia tejto druhej odvolacej veci. Vo všetkých uvedených prípadoch podľa sťažovateľa pre realizáciu zmien v osobách zákonných sudcov neboli splnené podmienky ustanovené zákonom o súdoch.

1.1 Pokiaľ ide o prvú námietku týkajúcu sa zákonného sudcu na prvom stupni, teda v konaní na krajskom súde, nie je skutkovo sporné (preukazujú to prílohy sťažnosti), že kým v poradí prvým rozsudkom vo veci samej rozhodol sudca krajského súdu JUDr. Peter Pospěch, po vrátení veci z najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho bola vec pridelená sudkyňi krajského súdu JUDr. Anne Savkovej.

Z príloh sťažnosti nevyplýva, že by túto ním tvrdenú vadu sťažovateľ v odvolaní proti v poradí druhému meritórnemu rozsudku namietal. Naznačená skutočnosť má mimoriadnu dôležitosť vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy a determinujúci právomoc ústavného súdu meritórne sťažnostnú námietku prejednať a rozhodnúť o nej.

Najvyšší súd vo svojom odvolacom rozsudku totiž uviedol (strana 9), že odvolanie sťažovateľa je založené na dôvodoch podľa § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) OSP. Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP, ktorý v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) OSP zahŕňa aj možnosť namietať obsadenie konajúceho prvostupňového súdu, teda sťažovateľ do svojho odvolania nepojal, napriek tomu však tvrdí, že vo svojom odvolaní proti rozsudku krajského súdu „*uvedené skutočnosti uvádzal a upozorňoval*“. *Fotokópiu svojho odvolania sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil a ani nenavrhol vykonať žiaden dôkaz*

o analyzovanej skutočnosti. Neuniesol teda vlastné dôkazné bremeno, a preto ústavný súd tvrdenú skutočnosť namietania nesprávneho obsadenia krajského súdu v odvolaní sťažovateľa nepovažoval za preukázanú. Je potom logické, že sa ňou najvyšší súd ako súd odvolací zoberať nemohol.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Českej republiky, «ústavní imperatív „nikdo nesmie byť odňat svému zákonnému sudci“... nelze zaměňovat za procesní prostředek, jímž by mělo být ex post zvráceno již vydané rozhodnutí. Je proto na účastníkovi soudního řízení, aby námitku porušení ústavní ochrany, plynoucí ze zásady o zákonném sudci, uplatnil bezprostředně poté, co skutečnosti ji odůvodňující se mu staly známy» (nálezy z 29. mája 1997 v konaní sp. zn. III. ÚS 230/96 a zo 6. júna 2002 v konaní sp. zn. III. ÚS 711/01). Sťažovateľov prípad vykazuje črty popísané v citovaných rozhodnutiach. Ústavný súd preto nemá právomoc prvú námietku v relácii k napadnutému odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu preskúmať.

Iná situácia však nastáva vo vzťahu medzi predmetnou námietkou sťažovateľa a atakovaným dovolacím uznesením najvyššieho súdu. Z jeho obsahu vyplýva, že v odvolaní sťažovateľ diskutovanú námietku predniesol a dovolací súd sa ňou meritórne zaoberal. Vyhodnotil ju však ako nedôvodnú s poukazom na § 51 ods. 4 a 7 zákona o súdoch. Z § 51 ods. 7 zákona o súdoch v znení účinnom v čase opätovného nápadu spornej veci na krajský súd vyplývalo, že ak bude vec súdu vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená sudcovi, ktorému bola ako zákonnému sudcovi pôvodne pridelená; ak takéhoto sudcu na súde niet, prideli sa vec náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce. Súčasne v § 51 ods. 4 písm. b) umožňoval zákon o súdoch prerozdelenie vecí už pridelených, a to v prípade zmeny v obsadení súdu sudcami.

Problém posúdenia ústavnej akceptovateľnosti právneho názoru, a tým aj rozhodnutia dovolacieho súdu sa takto zužuje na zodpovedanie otázky, či relevantné ustanovenia zákona o súdoch interpretoval a následne použil dovolací súd ústavne konformným spôsobom (čl. 152 ods. 4 ústavy). Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu je totiž opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s

ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (III. ÚS 355/2013). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02).

Z citovaných vlastných stabilných právnych názorov i z okolností prípadu a z na ne nadväzujúcej argumentácie sťažovateľa vyplýva, že ústavná konformita dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu sa koncentruje do zodpovedania otázky, či najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa interpretoval ustanovenia zákona o súdoch v súlade s účelom základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny. Inými slovami, ide o to, či preradenie sudcu na rozhodovanie odlišnej agendy možno považovať za zmenu v obsadení súdu, tak ako to predpokladal v roku 2009 zákon o súdoch v § 51 ods. 4 písm. b).

Základné právo na zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Toto základné právo je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada stabilného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (z rôznych dôvodov a pre rozličné účely) výber sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07).

Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť o nej, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový (IV. ÚS 459/2012).

Špecifikom sťažovateľovho prípadu je skutková okolnosť spočívajúca v tom, že konanie o odvolaní podanom proti v poradí prvému meritórnemu rozsudku krajského súdu presiahlo rámec kalendárneho roka. V poradí prvý prvostupňový rozsudok bol vyhlásený 19. decembra 2005. O odvolaní rozhodol najvyšší súd ako súd odvolací uznesením z 28. januára 2009 v konaní sp. zn. 3 Obo 68/2007. Následne, ešte v roku 2009, sa teda vec vrátila krajskému súdu.

Nie je sporné, že rozvrhom práce krajského súdu v obdobiach rokov 2006, 2007, 2008 a 2009 mohlo dochádzať k zaradovaniu JUDr. Petra Pospecha do iných kolégií krajského súdu na účel vybavovania vecne odlišnej agendy. Či takáto skutočnosť je alebo nie je zmenou v obsadení súdu, je vecou zákonnosti, pre ústavný súd je však podstatné, že k zmene (zaradeniu JUDr. Petra Pospecha do iného kolégia) došlo v čase, keď o sťažovateľovej veci rozhodoval v štádiu odvolacom iný (najvyšší) súd. Práve popísanou skutkovou črtou sa posudzovaný prípad líši od iných káuz, v ktorých ústavný súd dospel k záveru, že na základe zmeny v rozvrhu práce, ktorou došlo k zmene obsadenia senátu po pridelení veci, bolo porušené základné právo zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy (pozri napr. III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 459/2012 a pod.). Rozhodnutie najvyššieho súdu o odvolaní nemohol v čase prípravy rozvrhu práce krajského súdu na rok 2009 predseda tohto súdu prejudikovať (prvostupňové rozhodnutie mohol najvyšší súd aj zmeniť alebo potvrdiť, a tak vo veci sám rozhodnúť), a teda možno vylúčiť podozrenie, že by pri zaradovaní JUDr. Petra Pospecha do správneho kolégia mohol byť vedený snahou odňať sťažovateľovu vec tomuto sudcovi krajského súdu, či dokonca snahou zabezpečiť jej pridelenie inému konkrétnemu sudcovi (sudkyňi). Súčasne sťažovateľ nenamietal, že by pri prideľovaní veci JUDr. Anne Savkovej došlo k porušeniu požiadavky náhodného výberu plynúcej z § 51 ods. 4, resp. z § 51 ods. 7 zákona o súdoch. Účel základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi spočívajúci v snahe zabrániť, aby predseda súdu ako orgán exekutívy mohol na základe vlastnej úvahy, vychádzajúc v ústrety inému účastníkovi konania odňať vec zákonnému sudcovi a prideliť ju inému (II. ÚS 47/99), tak podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach posudzovanej veci nebol narušený.

Spojenie interpretačného prístupu dovolacieho súdu k dotknutým ustanoveniam zákona o súdoch a relevantných skutkových okolností sťažovateľovej veci preto

podľa názoru ústavného súdu vylučuje signály ústavnej nekonformnosti. Prvá námietka porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny je preto nedôvodná.

1.2 Sťažovateľ kritizuje aj skutočnosť, že kým v prvej odvolacej fáze jeho kauzy (sp. zn. 3 Obo 68/2007) rozhodoval najvyšší súd v senáte zloženom z JUDr. Beáty Miničovej, JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Viery Pepelovej, po opätovnom nápade veci na najvyšší súd (z dôvodu odvolania podaného proti v poradí druhému meritórnemu rozsudku krajského súdu; sp. zn. 4 Obo 42/2010) rozhodoval tento v inom zložení senátu (JUDr. Štefan Šatka, JUDr. Alena Prieceľová a JUDr. Viera Pepelová). Sťažovateľ v podstate presadzuje právny názor, podľa ktorého zásada nemennosti zákonného sudcu je aplikovateľná i na opakujúce sa odvolacie štádiá základného (nachádzacieho) konania.

V relácii k odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu č. k. 4 Obo 97/2011-1089, 4 Obo 98/2011 z 28. decembra 2011 ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie predmetnej sťažnostnej námietky, pretože podľa § 237 písm. g) OSP existuje „iný súd“, tak ako ho má na mysli čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý poskytuje ochranu sťažovateľovmu základnému právu nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Svoje právo sťažovateľ dokonca aj využil, keď v dovolaní proti uvedenému odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu nesprávne obsadenie v jeho veci konajúceho súdu namietol. V tejto časti tak ústavný súd musí sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie o nej.

Pokiaľ ide o právny názor dovolacieho súdu, ten sa oprel o ustanovenie čl. II ods. 10 všeobecnej časti rozvrhu práce na rok 2010 (http://www.supcourt.gov.sk/data/files/428_rozvrh_prace_rok_2010.pdf), podľa ktorého *«ak päťčlenný senát Najvyššieho súdu SR zruší rozhodnutie trojčlenného senátu Najvyššieho súdu SR a vec mu vráti na ďalšie konanie, koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom – spravodajcom v senáte, ktorý vydal zrušené rozhodnutie. Ak taký senát neexistuje, prideli sa vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce.*

To isté sa vzťahuje na prípady opätovného pridelenia veci po jej vrátení bez vydania rozhodnutia (spôsobom „inak“) alebo po vrátení veci z Ústavného súdu SR.».

Ústavný súd konštatuje, že citované ustanovenie na prvý pohľad nereguluje skutkový stav, ktorý nastal v sťažovateľovej veci. Upravuje totiž spôsob pridelenia veci, ktorá sa vracia trojčlennému senátu najvyššieho súdu z vyššej inštancie (päťčlenný senát najvyššieho súdu). V sťažovateľovom prípade vec mala byť pridelená trojčlennému senátu po tom, ako bolo podané odvolanie proti rozsudku súdu nižšej inštancie. Takto by bolo možné konštatovať rozpor pridelenia sťažovateľovej odvolacej veci s citovaným ustanovením rozvrhu práce na rok 2010, úlohou ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je však rozhodnúť, či uvedený formálny rozpor mal negatívny dopad na základné právo sťažovateľa zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. čl. 38 ods. 1 listiny.

Článok 48 ods. 1 prvá veta ústavy v sebe obsahuje imanentnú zákonnú výhradu v slovách „zákonný“ sudca. Ústava je tak v tejto časti pojmovo „závislá“ od zákonnej úpravy. Obsah pojmu „zákonný sudca“ je vymedzený v zákone. Ešte inak povedané, musí ísť o sudcu určeného v súlade so zákonom ustanoveným postupom. Čiže tu nejde o autonómny ústavný obsah, ale o to, že obsahom ústavnej normy v čl. 48 ods. 1 ústavy je vlastne zákonná úprava. Ústavný súd preto pri posudzovaní tohto práva preskúmava súlad so zákonom, resp. rozvrhom práce, alebo dokonca súlad rozvrhu práce so zákonom (II. ÚS 16/2011).

Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte (III. ÚS 46/04).

Z obsahu rozvrhu práce na rok 2010 zverejneného na webovom sídle najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že v 8. marca 2010, keď v poradí druhá odvolacia vec sťažovateľa bola predložená najvyššiemu súdu na rozhodnutie, už neexistoval senát obchodnoprávneho kolégia v zložení JUDr. Beáta Miničová, JUDr. Viera Pepelová a JUDr. Elena Krajčovičová. Sudkyňa JUDr. Elena Krajčovičová totiž bola zaradená do správneho kolégia najvyššieho súdu, sudkyňa JUDr. Beáta Miničová bol zaradená do senátu „2 O“ a sudkyňa JUDr. Viera Pepelová bola zaradená do senátu „4 O“.

Ústavný súd už vyslovil, že občianske súdne konanie predstavuje jeden celok trvajúci od jeho začatia až do právoplatného ukončenia, a to bez ohľadu na počet opakujúcich sa odvolacích fáz, ktoré sa v ňom vyskytnú. Keďže ide o jeden celok, z meritórneho hľadiska to znamená, že má iba jeden predmet, iba jednu „vec“ (III. ÚS 46/2012). Judikovaný postoj ústavného súdu však nie je v prípade sťažovateľa plne použiteľný, pretože kým vo veci sp. zn. III. ÚS 46/2012 išlo o problém zákonného súdu v napätí s požiadavkou jeho neustrannosti (čl. 46 ods. 1 ústavy), v tu prerokúvanej veci ide o požiadavku zákonného sudcu v napätí s požiadavkou nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Základné právo zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy sa výslovne spája s osobou sudcu, nie so súdom (I. ÚS 90/97).

Zákon o súdoch v znení účinnom v rozhodnom čase nereguloval explicitne spôsob pridelenia odvolania vo veci, v ktorej už raz odvolací súd o inom odvolaní konal a rozhodol.

Podľa § 51 ods. 5 zákona o súdoch účinného v roku 2010... v konaní o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch vec vybaví senát, ktorému bola v súlade s rozvrhom práce pridelená náhodným výberom, ak sa skutočnosti odôvodňujúce prerozdelenie veci podľa odseku 4 netýkajú všetkých sudcov.

Podľa § 51 ods. 7 zákona o súdoch účinného v roku 2010 ak bude vec súdu vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená sudcovi, ktorému bola ako zákonnému sudcovi pôvodne pridelená; ak takéhoto sudcu na súde niet, pridelí sa vec náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce.

V sťažovateľovej veci nešlo o prípad podľa citovaného § 51 ods. 5 zákona o súdoch účinného v roku 2010, pretože išlo o opätovné vybavovanie odvolania, hoci v tej istej veci. Na druhej strane však neboli naplnené ani podmienky hypotézy právnej normy v § 51 ods. 7 zákona o súdoch účinného v roku 2010, keďže vec nebola najvyššiemu súdu „vrátená“, hoci mu bola opätovne v tej istej veci predložená.

Ústavný súd konštatuje, že pridelenie sťažovateľovho odvolania, ku ktorému pristúpil najvyšší súd, vychádzalo z kombinácie požiadavky nemennosti raz

ustanoveného zákonného sudcu (senátu) a popísaného faktu neexistencie senátu v zložení, v akom rozhodoval o v poradí prvom odvolaní v predmetnom obchodnoprávnom spore. Za týchto okolností bola pre najvyšší súd rozhodujúcim kritériom pridelenia sťažovateľovho odvolania osoba sudcu – spravodajcu. Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého referujúci sudca má nepopierateľne dôležitý význam pre priebeh konania, ale základné právo nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nezahŕňa právo na vopred určeného referujúceho člena senátu (III. ÚS 31/01). Z formulovaného právneho názoru ústavného súdu nevyplýva, že by sudca spravodajca (referujúci člen senátu) nemohol byť za určitých okolností kritériom pridelenia veci. Najvyšší súd zjavne dospel k záveru, že okolnosti prípadov identických s prípadom sťažovateľa (opätovný nápad odvolania po zmenách obsadenia senátov) umožňujú pridelovať veci senátom, v ktorých sú zaradení sudcovia spravodajcovia z predchádzajúcich odvolacích fáz konania.

Tento prístup nie je podľa názoru ústavného súdu vadný vo väzbe na sťažovateľovo základné právo zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. čl. 38 ods. 1 listiny. Nevyvoláva totiž žiadne pochybnosti o tom, že prostredníctvom neho predseda najvyššieho súdu nemôže dosiahnuť odňatie sťažovateľa jeho zákonnému sudcovi. Platí tu rovnaký záver ako v prípade prvej sťažnostnej námietky (bod 1.1), a to že podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu vyhlásenému 17. februára 2010 (a teda opätovný nápad odvolacej veci na najvyšší súd) nemohol v čase prípravy rozvrhu práce na rok 2010 predseda najvyššieho súdu predpokladať. Postup najvyššieho súdu teda nesignalizuje „ad hoc“ výber sudcov v sťažovateľovej kauze.

Ústavný súd v už spomenutej veci sp. zn. II. ÚS 16/2011 uviedol, že náhodnosť, objektivita výberu sudcov je jedným z komponentov, ktoré vytvárajú v modernom štáte dôveru v inak anonymné, byrokratické súdnictvo... Nie je to jediný spôsob zabezpečenia objektivitu. Opakom je, takpovediac, pevný rozvrh ako napríklad v Nemecku alebo v Rakúsku, kde je sudca presne určený podľa začiatočného písmena žalovaného alebo sídla a pod., prípadne pridelovanie vecí podľa poradia. Obidva systémy však zabezpečujú istú objektivnosť ako garanciu pred manipulovaním s vecami.

Ústavný súd tak v závere k posudzovanej sťažnostnej námietke zhodnocuje, že táto pri absencii explicitnej zákonnej regulácie (založenej zásadne na požiadavke náhodného výberu) nevyvoláva pochybnosti o objektivite vopred stanovených kritérií pre pridelenie sťažovateľovej odvolacej veci. Preto je nedôvodná.

1.3 Napokon sťažovateľ argumentuje v prospech porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny aj poukazom na zmeny rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2011, ktoré vykonal predseda najvyššieho súdu opatrením č. 1 zo 14. januára 2011 a opatrením č. 16 z 19. septembra 2011. Obe opatrenia sa dotýkali zaradenia JUDr. Štefana Šatku v senátoch obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. V poradí druhá odvolacia vec sťažovateľa bola totiž v roku 2010 pridelená senátu, ktorého členom bol práve JUDr. Štefan Šatka. V roku 2011 mu bol dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu, v dôsledku čoho predseda najvyššieho súdu túto skutočnosť uviedol v rozvrhu práce na rok 2011 jeho prvou zmenou. Po ukončení právneho režimu dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu predseda najvyššieho súdu zmenil rozvrh práce na rok 2011 tak, že JUDr. Štefana Šatku zaradil do iného senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, a tak už menovaný nerozhodoval o odvolaní sťažovateľa.

Zákaz zmeny personálneho obsadenia senátu vo veciach už pridelených na prerokovanie vyplýva zo zásady vyjadrenej v § 3 ods. 3 zákona o súdoch, z podmienok vykonávania zmien v rozvrhu práce a napokon aj zo zmyslu a účelu základného práva na zákonného sudcu (III. ÚS 212/2011, IV. ÚS 170/2014). Niet však pochyb, že dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu ako právom aprobovaný inštitút (§ 22 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) má svojou podstatou za následok, že dotknutý sudca počas jeho trvania nemôže participovať na uskutočňovaní súdnej moci, a to ani v prípadoch, v ktorých pred dočasným pozastavením výkonu funkcie ako zákonný sudca pôsobil.

Dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu však má aj nepriame právne dôsledky. Na jeho miesto totiž musí nastúpiť iný zákonný sudca, aby bolo možné rozhodovať vo veciach pôvodne mu pridelených. Nahradením sudcu, ktorého výkon funkcie bol

dočasne pozastavený, dochádza v ním dovedy prejednávanych kauzách k založeniu pozície zákonného sudcu pre toho sudcu, ktorý nahrádza „pozastaveného“ sudcu.

Senát najvyššieho súdu „4 O“ mal v rozvrhu práce na rok 2011 určených štyroch členov. Okrem JUDr. Štefana Šatku, JUDr. Aleny Priellovej a JUDr. Viery Pepelovej bola členkou tohto senátu aj JUDr. Gabriela Mederová. V sťažovateľovej veci konal tento senát v trojčlennom, už uvádzanom zložení. Bolo potom logické, že po dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu JUDr. Štefana Šatku na jeho miesto nastúpila JUDr. Gabriela Mederová ako riadna členka senátu „4 O“, a preto nebolo potrebné opakovať procedúru náhodného pridelenia veci tak, ako to v skutkovo podobnom prípade vyžadoval ústavný súd vo veci sp. zn. IV. ÚS 170/2014. Nastúpením JUDr. Gabriely Mederovej do prejednávania sťažovateľovej veci sa založila jej právna pozícia zákonného sudcu, resp. člena zákonného senátu.

Pre posúdenie sťažovateľom kritizovanej zmeny v obsadení senátu „4 O“ má význam aj ďalšia skutková okolnosť zistená ústavným súdom z príloh sťažnosti. Odvolacia vec druhýkrát napadla na najvyšší súd 8. marca 2010, pričom najvyšší súd v senáte zloženom z JUDr. Aleny Priellovej, JUDr. Štefana Šatku a JUDr. Viery Pepelovej vrátil 24. marca 2010 vec krajskému súdu bez vydania rozhodnutia na účel doplnenia rozsudku. Vec sa potom vrátila na najvyšší súd na rozhodnutie 31. mája 2011, teda v čase, keď sa rozvrh práce na rok 2011 uplatňoval stále v znení zmeny vykonanej opatrením predsedu najvyššieho súdu č. 1 z 19. januára 2011, ktorého ústavnú akceptovateľnosť vo vzťahu k JUDr. Štefanovi Šatkovi nemožno vzhľadom na objektívnu skutočnosť dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu spochybnit'. Za týchto okolností musel vo veci sťažovateľovho odvolania rozhodovať senát „4 O“ v jedinom do úvahy prichádzajúcom zložení, a to – JUDr. Alena Priellová, JUDr. Viera Pepelová a JUDr. Gabriela Mederová. Skutočnosť, že 19. septembra 2011 bol JUDr. Štefan Šatka znovu zaradený do rozvrhu práce na rok 2011 ako sudca vykonávajúci svoju funkciu už na zložení senátu rozhodujúceho o sťažovateľovej veci, nemohla nič zmeniť, lebo ukončenie dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu nie je právom aprobovaným dôvodom na zmenu zákonného sudcu.

Z odôvodnenia dovolacieho uznesenia vyplývajúci fakt, že najvyšší súd pri posudzovaní uvedených skutkových okolností vychádzal formálne zo znenia ustanovenia rozvrhu práce na rok 2011 (čl. II ods. 10 všeobecnej časti), je z hľadiska prieskumu ústavného súdu významovo sekundárny. Pre ústavný súd je podstatný výsledok, teda to, v akom zložení senát najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho napokon o odvolaní sťažovateľa rozhodol (napr. III. ÚS 390/2010).

Zloženie senátu „4 O“ pri rozhodovaní o sťažovateľovom odvolaní v spojení s popísanými chronologicky usporiadanými nespornými skutočnosťami má podľa názoru ústavného súdu za následok vylúčenie možnosti predsedu najvyššieho súdu manipulovať zložením senátu, ktorému bola sťažovateľova vec pridelená. Opatrenie č. 1 z 19. januára 2011 bolo totiž reakciou na objektívnu skutočnosť (dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu) a opatrenie č. 16 z 19. septembra 2011 sa už zákonného sudcu v sťažovateľovej veci nijako nedotklo. Ústavný súd tak vyhodnotil aj tretiu námietku sťažovateľa argumentujúcu v prospech záveru o porušení jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny dovolacím uznesením najvyššieho súdu ako nedôvodnú.

2. Porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ namietal na podklade argumentácie o nedostatočnosti odôvodnenia odvolacieho rozsudku najvyššieho súdu a o nevysporiadaní sa s odbornými stanoviskami renomovaných predstaviteľov právnej vedy k posúdeniu platnosti sporných zmieniek. Dovolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu vytyka, že ním „*nebolo ústavne konformným spôsobom napravené*“ pochybenie odvolacieho súdu.

Ústavný súd najprv uvádza, že pokiaľ ide o namietaný odvolací rozsudok najvyššieho súdu, považuje sťažnosť za podanú včas. Vyplýva to z ustálenej judikatúry, podľa ktorej v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09). Podľa názoru ústavného súdu, majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, sa v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní

sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu zachováva aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu [rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54].

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru ESLP, podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP z 19. 4. 1994 vo veci Van de Hurk proti Holandsku, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. rozsudok ESLP vo veci Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03,

III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Sťažovateľ kritizoval posúdenie platnosti sporných zmienok zo strany v jeho veci konajúcich súdov.

Ústavný súd zhodne so sťažovateľom konštatuje, že jadro odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho je skutočne stručné, keď na strane 16 rozsudku skonštatoval vnútornú rozpornosť v obsahu zmienok. Ústavný súd tu však pripomína svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu s prihliadnutím na § 219 ods. 2 OSP nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 327/08), a tak odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho je nevyhnutné preskúmať v spojitosti s rozsudkom krajského súdu.

V prvostupňovom rozsudku zo 17. februára 2010 krajský súd počnúc stranou 13 až po stranu 19 vysvetlil svoje právne názory vedúce k posúdeniu vzájomného návrhu sťažovateľa ako nedôvodného. Vychádzal z teoretických charakteristík zmienok ako cenných papierov, z relevantných ustanovení zákona č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „zmenkový zákon“), ktoré následne aplikoval na zistený obsah sporných zmienok. Pritom vychádzal aj z vykonaného dokazovania (svedeckých výpovedí), ako aj z gramatickej analýzy problematického slovného spojenia použitého na zmenkách. Ústavný súd nepovažuje za potrebné tieto pasáže odôvodnenia prvostupňového rozsudku citovať.

V odvolaní sťažovateľ vyjadril opačný názor na vyhodnotenie obsahu zmieniek z pohľadu ich platnosti a namietol aj nesprávnosť skutkových záverov, keď podľa jeho názoru krajský súd nevykonal všetky potrebné dôkazy.

Z rekapitulovaných postojov vyplýva, že podstatnou otázkou v predmetnom konaní bolo posúdenie obsahovej stránky zmieniek z pohľadu toho, či ich obsah je do tej miery vnútorne rozporný, že to spôsobuje ich neplatnosť. Ak sa najvyšší súd ako súd odvolací s právnymi názormi krajského súdu stotožnil, postačuje podľa názoru ústavného súdu aj stručné odôvodnenie smerujúce ku konštatovaniu vecnej správnosti odvolaním atakovaného rozsudku. Námietku nedostatočnosti odvolacieho rozsudku najvyššieho súdu preto ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Rovnaký záver zaujal ústavný súd aj vo vzťahu ku kritike najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a v konaní o ňom dovolací súd nemôže naprávať akékoľvek vady postupu a rozhodnutia v základnom (nachádzacom) konaní. Z tohto hľadiska je judikatúra najvyššieho súdu, pokiaľ ide o stotožnenie nedostatočného odôvodnenia odvolacieho rozsudku s vadou podľa § 237 písm. f) OSP alebo podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, značne rozmanitá. Sťažovateľ si vybral druhé z uvedených ustanovení, ktoré procesnú prípustnosť dovolania nezakladá, je len spôsobilým dôvodom už procesne prípustného dovolania. Napriek tomu najvyšší súd ako súd dovolací neopomenul (strana 10– 11 dovolacieho uznesenia) ani možnosť posúdiť nedostatočné odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozsudku z hľadiska možnej vady podľa § 237 písm. f) OSP. Na podklade stručnej rekapitulácie však vysvetlil, že „rozhodnutie odvolacieho súdu vrátane jeho odôvodnenia... splňa parametre vyžadované v § 157 ods. 2 O. s. p.“.

Ústavný súd uzatvára, že napadnuté dovolacie uznesenie pri konštatovanom obmedzenom rozsahu dovolacieho prieskumu zasahujúceho do už právoplatne nastoleného stavu právnej istoty nepochybne obstojí. Bolo by neúčelné očakávať od najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho dôsledné opakovanie právnych záverov a hodnotení, ku ktorým dospeli súdy v základnom konaní. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za nedôvodnú aj sťažovateľovu kritiku, podľa ktorej sa v jej veci konajúce súdy

nevysporiadali s právnymi analýzami právnych teoretikov, ktoré do spisu sťažovateľ predložil. V judikatúre ani v právnej teórii niet sporu o tom, že doktrinálny výklad práva, teda výklad podaný právnou vedou, nie je nijako právne záväzný. Navyše, aj krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku použil pramene poznania obsahu a účelu právnych noriem, ktoré pochádzajú zo sféry právno-teoretickej (strana 16 rozsudku krajského súdu). Ak si za týchto okolností všeobecné súdy vybrali jeden z do úvahy prichádzajúcich výkladov relevantných právnych noriem a primerane svoj výber odôvodnili, nemožno ich postupu v ústavno-právnej rovine nič vytýkať, a to ani vtedy, ak sa so stanoviskami predloženými sťažovateľom osobitne v dôvodoch svojich napadnutých rozhodnutí nezaoberali.

3. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok...

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok...

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, ako aj uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho odmietol, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal

porušenie práva hmotnej povahy zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny i čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

4. V závere odôvodnenia svojho uznesenia považuje ústavný súd za potrebné vyjadriť sa aj k podaniam, ktoré mu doručil žalobca v konaní pred všeobecnými súdmi a v ktorých sa domáhal priznania postavenia vedľajšieho účastníka, k čomu pripojil aj argumentáciu vo veci samej, ba aj žiadosť o urýchlené rozhodnutie vo veci.

Podľa § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde vedľajšími účastníkmi konania sú osoby, ktorým toto postavenie priznáva tento zákon, ak sa tohto postavenia nevzdajú. Majú v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastníci konania, konajú však iba samy za seba.

Ústavný súd už konštatoval, že § 31a zákona o ústavnom súde neznamená, že do rozhodovacej činnosti ústavného súdu možno „prenášať“ jednotlivé inštitúty Občianskeho súdneho poriadku. Citované ustanovenie pripúšťa iba primerané použitie Občianskeho súdneho poriadku (alebo Trestného poriadku). Ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde je vo vzťahu k ustanoveniu § 31a zákona o ústavnom súde lex specialis, pričom v zmysle uvedeného sa žalobcovi zo základného konania podľa žiadneho ustanovenia zákona o ústavnom súde nepriznáva postavenie vedľajšieho účastníka. Takéto postavenie priznáva zákon o ústavnom súde v konaní o súlade právnych predpisov iba vláde Slovenskej republiky (§ 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd neprehliadol, že sám viackrát s akcentom na ústavne konformný výklad zákona (m. m. I. ÚS 363/08) priznal postavenie vedľajšieho účastníka konania a na jeho vyjadrenie k sťažnosti pri svojom rozhodovaní prihliadal. Je však potrebné zdôrazniť, že inštitút vedľajšieho účasti v konaní pred ústavným súdom zaisťuje len pomoc v konaní, keď vedľajší účastník vystupuje na strane všeobecného súdu a podporuje jeho obranu proti napadnutému rozhodnutiu (I. ÚS 223/09).

Ústavný súd však nepovažoval za potrebné zaoberať sa procesnými podaniami a v nich formulovanými návrhmi žalobcu, keďže konanie o sťažnosti sa vzhľadom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nedostalo do fázy meritórneho prejednanja, v rámci ktorého by bolo možné na vyjadrenia žalobcu prihliadnuť.

5. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite (návrh na zrušenie napadnutých rozhodnutí, na priznanie finančného zadosťučinenia, ako aj náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2015